

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע נופות**

395

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הוּא לָכֶם מַחֲלִילָה מוֹת יוֹמָת"

לא חטאתי

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

מלהתענג על ה' בתענוגות מופלאים כאלה והרי הם לטובתו ולאושרו.

'וכבר היו רבן שמעון בן גמליאל ורבי ישמעאל יוצאין ליהרג. אמר ליה רבן שמעון לרבי ישמעאל; "רבי! יצא לבי שאיני יודע על מה אני נהרג". א"ל רבי ישמעאל: "מימיך לא בא אדם אצלך לדין או לשאלה ושהיתו עד שהיית גומר כוסך או עד שהיית נועל סנדלך או עד שהיית עוטף טליתך? ואמרה תורה: "אם ענה תענה אתו" ('שמות' כב כב). אחד עיניו מרובה ואחד עיניו מועט". ובדבר הזה אמר לו: "נחמתני" ('ילקוט' 'שמות' שט). ראה אדר"נ בנוסח אחר, שאמר רשב"ג לר' ישמעאל: **'אוי לנו שאנו נהרגין כמחללי שבתות וכעובדי כוכבים, כמגלי עריות ושופכי דמים' (לח).**

אנו רואים שרשב"ג לא דאג כלל על שהוא יוצא ליהרג. כל דאגתו היתה שמא עבר עבירה חמורה והיא תמנע ממנו ליהנות מתענוגות עליונים נצחיים אשר יסורי המות אינם כלום לגבם. ולאחר שר' ישמעאל אמר לו שיכול להיות שנתחייב על עבירה קלה ועונש ההריגה בא לכפר עליה, **'אמר לו: "נחמתני"'**. הוא שמח מאד וראה

המשך בעמ' 2 <<<

שאמרו: "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע". כי לאחר שהגיעו למושגים כאלה שראו את הקולות **כלומר;** מציאות המצוות והגיעו לעונג בלתי ישוער שהוא למעלה מכל התענוגות והעידונים שבועולם, השתוקקו לשמוע עוד ולהשיג יותר ויותר מתענוגי ה' בלתי סופיים.

ואם כל המצוות כך על אחת כמה וכמה מצות שבת; 'שקולה כנגד כל המצוות' ('שמו"ר' כה יב) שעיקר מצותה היא העונג, כדברי הכתוב: "וְקָרַאתָ לַשַּׁבָּת עֲנָג" ('ישעיה' נח). שהיא מציאות של מקור עונג אין סופי. **ואף קדושת השבת פירושה;** מציאות של עונג, לרבות התענוגים הגשמיים. **שהרי ציורת התורה: "זְכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ" ('שמות' כ ח).** ואמרו **חז"ל: "זוכרהו על היין" ('פסחים' קו) כלומר;** שהעונג של שתית היין מהווה קדושת השבת.

ומכאן; שגם העבירה אינה אזהרה בלבד, אלא אף היא מציאות המונעת את תענוגותיו של האדם. היא מהווה מחיצה הגודרת בעד האדם מלהשיג את מציאות העונג האין סופי. ואין לך אסון גדול מזה כי היא שוללת מן האדם תענוגות עליונים נצחיים כאלה שהם למעלה מכל מעדני תבל. ולפי זה נמצא שהעונשים הבאים לכפר על העבירות, מסירים את הגורם המונע את האדם

כל המצוות שציונו הקב"ה אינן אלא לענג בהן את הבריות. ואי אפשר לנו לתאר כלל את שפע העונג והעידון שיש בהן. **חז"ל אומרים: 'שכר מצוה בהאי עלמא ליכא' ('קידושין' לט).** הרי שכל התענוגות שבכל חללו של עולם, על כל המוני הברואים והיצורים ועל כל מאורות השמים וצבאותיהם, אין בהם כדי סיפוק שכר אף למצוה אחת בלבד. ואף גן עדן שהקב"ה הניח בו את האדם הראשון, שהעידונים שנכללו בו כפי שמתארים חז"ל היו למעלה מכל מושגינו, גם הוא אין בו כדי לשלם שכר בשביל מצוה אחת. ולמה? שבכל מצוה יש עונג כזה שאין לו גבול ואין לו שיעור. וכל תענוגות תבל אינם כלום לגביו.

והעונג הזה אינו בא כשכר למצוה אלא הוא עצם מציאותה, כי גם המצוה אינה ציווי בלבד כי אם מציאות ממש. **הוא מה שאמר הכתוב: "נִפְל הָעֵם רֵאִים אֶת הַקּוֹלֹת" ('שמות' כ).** הם לא שמעו את הקולות, כי אם ראו אותם ממש כמו דבר שבמציאות. **ולכן ענו בני ישראל: "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" ('שמות' כד ז).** והקב"ה אמר על זה: **'מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו' ('שבת' פח).**

משום שראו במצוות מציאות ממש שיש בה עשייה, לפי זה אין זה פלא

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

ביסורי המות אושר גדול, שעל ידי כך ימורק עונו ויזכה להתענג על ה' בתענוגים מופלאים בלתי סופיים.

ואם בכל העבירות כך על אחת כמה וכמה במי שנכשל בחילול שבת, שנמנע ממנו העונג המופלא של מצוה זו השקול כנגד כל תענוגות התורה כולה ואם ימצא דרך שיכופר לו עון זה, הרי נעשה ראוי לאותו תענוג נצחי ואין לך אושר גדול מזה. **נמצא; כי מה שהתורה אמרה; 'מְתַלְּלִיךָ מוֹת יוֹמָת'** אין זה עונש כלל אלא לטובתו של האדם, כי המיתה מכפרת ויהיה זכאי לעונג אין סופי לנצח נצחים. ('אור הצפון').

"ויאמר ה' אל משה כאיתי את העם הנה והנה עם קשה ערף הוא" ('שמות' לב ט)

ידוע כמה נלאו רבותינו ז"ל לדעת מה היה החטא במעשה העגל? **וכתב הרמב"ן ז"ל; 'כי אין טפש בעולם שיחשוב כי הזהב הזה אשר היה באזניהם הוא אשר הוציאם ממצרים'** ('שמות' לב ד). ובפרט דור המדבר דור דעה מקבלי תוה"ק, הם אשר ראו; **'את הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם... וַיִּיכְאוּ... וַיִּצְמִינּוּ'** ('שמות' יד לא) ומיד לאחר שנגלה עליהם השי"ת על הר סיני ופתח להם כל הז' רקיעים והראה להם כי ה' אחד ושמו אחד אין עוד מלבדו ושמעו מפיו כביכול; **"אָנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם"** ('שמות' כ ב) איך אפשר להעלות על הדעת כי יחשבו כן על הזהב אשר באזניהם ועל העגל אשר רקד לפניהם?

מעתה יש להתבונן; הלא הכתוב שנה ושילש שעיקר החטא היה קשה עורף! ומה יגעו הראשונים ז"ל למצוא חטאם הלא ברור הוא? **אמנם יש להבין;** מה ענין קשיות עורף למעשה העגל? **והנה אחז"ל; 'ראשונים שנתגלה עונם נתגלה קצם, אחרונים שלא נתגלה עונם לא נתגלה קצם'** ('יומא' ט). וזוהי הערה על התשובה שראשיתה ועיקרה הכרת החטא! **לכן; 'ראשונים שנתגלה עונם'** היו קרובים יותר לתשובה וחרטה, מתוך שהיו מכירים חטאם ולכן נתגלה קיצם. משא"כ **'אחרונים שלא נתגלה עונם לא נתגלה קצם'** והחטא עדין מרקד בינינו כי אין אנו מכירים בו ונתרחקנו על ידי זה מן התשובה.

ולפי"ז נראה; דענין; 'עם קשה ערף הוא' ('שמות' לב ט) שהוזכר בפרשה, לא קאי על חטא מעשה העגל אלא על הימנעות התשובה! **וזהו שאמר הכתוב; 'ויאמר ה' אל משה כאיתי את העם הנה והנה עם קשה ערף הוא'**

והנה עם קשה ערף הוא. ועתה הניחה לי ויחר אפי בקם ואכלם ('שמות' לב ט-י). **"כי עם קשה ערף אתה פן אֶקְלָךְ בְּדַרְךְ"** ('שמות' לג ג). כלומר; מכיון שהם קשה עורף ולא יודו על חטאם, לכן; **"יחר אפי בקם". כענין שנאמר: "הנני נִשְׁפֵּט אוֹתְךָ על אֶמְרֶךָ לא חֲטָאתִי"** ('רמיה' ב). ולמה ישפטו **"על אֶמְרֶךָ לא חֲטָאתִי"** ולא על החטא עצמו? אלא הוא אשר אמרנו; כי הכרת החטא, ראשית התשובה!

שאם אדם מכיר שעשה עול, הרי הוא שופט את עצמו ותובע לנפשו ומתחרט ואומר; **"אהה! מה נואלתי לחטוא?" 'אם נעשה הדין למטה אין הדין נעשה למעלה'** ('דב"ר' ה ה). משא"כ כשאינו מכיר בחטאו הרי הוא מובא למשפט! וזהו; **"הנני נִשְׁפֵּט אוֹתְךָ על אֶמְרֶךָ לא חֲטָאתִי"**! כי בזה הוא מתרחק מן התשובה ואפסה ממנו תקוה לחזור לדרך הישרה, כיון שצדיק הוא בעיניו ולא יעזוב דרכו הרעה. וזה עיקר החרון אף על ישראל אחרי שכבר סרו מאחרי ה', כי אילו היה מתגלה להם עונם והיו מכירים בחטאם, היו מסירים בזה חרון אף ה' מעליהם!

וז"ל ה'ספורנו' שם; 'והנה עם קשה ערף הוא, גיד ברזל ערפם ולא יפנו לשמוע דברי שום מורה צדק, באופן שאין תקוה שישבו בתשובה' ('שמות' לב ט). וכן מצאנו יסוד זה להלכה בסמ"ק. וזה לשונו; **'אמרה לקבל תוכחה ולאהוב את המוכיח. איתא בחז"ל; 'שבת' מ) דאפילו על איסור דרבנן, אם עובר במזיד, מותר למיקריה: 'עבריינא' (מ"ע' עב).**

הא ודאי כי מי שהוא מכיר בחטאו ואוהב מי שיוכיחנו, כמו אם חברו יראה לו לכלוך על בגדו או על פניו, הרי יודה לו על חסדו אשר עשה אתו. כ"ש אם יצילו מבזיון וכאב גדול, לא תסור אהבתו אליו ממנו תמיד ויכיר לו טובה ע"ז. ממילא מובן גם להיפך שכל שנאת התוכחות באה ממדה זו של קשיות עורף, שקשה לו להכניע את עצמו ולהודות על חטאו. כמו אדם שנתקשה גיד ערפו ולא יוכל להזיז ראשו אנה ואנה כי אם הישר לעיניו. ולכן ישנא את התוכחות וגם את המוכיחים, כי לפי דעתו בעלילה באים עליו ואיך יאהבם?

ואגב למדנו חידוש לפי דברי הסמ"ק במצות עשה; 'לאהוב את המוכיח!' וכל שאינו עושה כן הרי הוא עובר על מצות עשה כמי שאינו אוכל מצה בפסח. וכמי שאינו נוטל לולב בחג. **והוא הנקרא: 'ערל לב'.** וע"ז באה תוה"ק במצות עשה למול ערלת לב, כי בערלה נעוצים המדות הרעות וחשק התאוות וזוהי הערלה!

היינו; הטמטום שבלב שלא להכיר חטאיו ועיוות דרכיו. **גם מצות לא תעשה יש במצוה זו; 'וְעָרְפְּכֶם לֹא תִקְשׁוּ עוֹד'**. ואחד הוא.

אכן; מי הוא זה היודע ומכיר חטאיו? ומי בוחן כלל מצבו שעבר לעומת ההוה? א"כ מה אתנו האם תמנו לגוע ח"ו! אחת היא מה שמצאנו ראינו סגולה נפלאה, **שהבורא ית' באהבתו את בניו גילה לנו סודה ומסרה ע"י חכמינו ז"ל; 'כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו'** ('יומא' כג). הן אמת כי סגולה היא זאת, כי מבחינת הטבע הרוחני אין להבין איך יתרפא אדם מכל פשעיו עי"ז שעובר על מדותיו? ופשעים הרי הם יותר חמורים מחטאים כנודע. אבל עכ"פ סגולה בדוקה ואמיתית היא כעדות חז"ל הקדושים. הרי לפנינו עצה נפלאה להסיר חרון אף ה' מעלינו עי"ז שנעביר על מדותינו.

ואולי יש לנו קצת טעם להבין סגולה זאת; כי המעביר על מדותיו שפל הוא בעיניו ומכיר מגרעותיו וחטאיו. **"נבזה פְּעִינֵינוּ נִמְאָס נָאֵת יְרָאֵי ה' כִּכְבֹּד"** ('תהלים' טו ד) ומעביר להם על מדותיו. ומכיון שהוא מכיר חטאיו הרי הוא קרוב לתשובה, כנגד מקשה ערפו המתרחק מן התשובה. **וראה מה שאחז"ל עה"פ: "תִּלְגָּה אֶרְכָּץ על פְּלִימָה"** ('איוב' כו ז). **אמר רבא אמר רבי יוחנן; "אין העולם מתקים אלא בזכות משה ואהרן". א"ר אלעזר; "אין העולם מתקים אלא בזכות מי שבולם עצמו בשעת מריבה". א"ר אבהו; "אין העולם מתקים אלא בזכות מי שמשים עצמו כאילו אינו"** ('ילקוט שמעוני' 'איוב' כו). ע"כ.

הרי מה מאד נפלא גודל מעלת המעביר על מדותיו. שלא זו בלבד שמעבירין לו על כל פשעיו, אלא שכל העולם כולו עומד בזכותו. האם יש לך עושר וגבורה כבוד וגדולה יותר מזה, כשיבוא האדם בעולם האמת ויראה כי הוא שנשא את כל העולם על כתפיו, זה החלש אשר כמעט גופו הדל לא יוכל לישא. והוא אוהז בעמודי עולם ומקיימם לבד יפלו.

ואת מי הוא נמנה? עם מי מושיבים אותו בשורה? עם משה רבן של ישראל עבד ה'! ועם אהרן הכהן הגדול קדוש ה'! **שעליו נאמר: "תִּמְיָד נְאוּכִיךָ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ"** ('דברים' לג ח)! **הנה כל זאת עינינו רואות באמרם ז"ל; "תִּלְגָּה אֶרְכָּץ על פְּלִימָה". 'בזכות משה ואהרן! 'בזכות מי שבולם עצמו בשעת מריבה? 'בזכות מי שמשים עצמו כאילו אינו! נפלא ונשגב מאד!... ('אור יהל').** ■

לשמוע את הקריאה

לקריאה. כשכר על היענותם לקריאה זכו אבותי במעלת הכהונה". וסיים ה'חפץ מספר לך את כל זה? היות וכל איש מישראל יש לו רגעים בימי חייו שבהם הוא שומע קול פנימי המכריז ואומר: "מי לה' אֱלֹהִים". כאשר תשמע קריאה זו ביום מן הימים מהדהדת בלבך פנימה חושה אל תעמוד. אל תחזור על השגגה של אבותיך אשר הפסידו לנצח דבר נפלא שיכלו להשיג בקלות אילו נענה לקריאה. אלא רוץ מיד לקול הקריאה לבל תחמיץ את ההזדמנות. ■

המקדש וכשנגיע עד השער יעמדו שם שוערים ויבדקו את כל הרוצים להכנס ואז יפרידו בין שנינו. לי יתנו להכנס פנימה ואילו אתה תדרש להשאיר בחוץ. קנאת השוררים בחוץ תהיה גדולה עד מאד שהנה הכהנים זכו לדבר הנכסף לעבוד את עבודת הקדש. לישראלים לא נתנן רשות לעבודה". המשיך ה'חפץ חיים' ושאל: "היודע אתה מהו הגורם למצב זה?" "הבה ואספר לך: לפני כשלושת אלפי שנה עמד משה במדבר וקרא: 'מי לה' אֱלֹהִים". אבות אבותי נזדרזו לשמע הקריאה והתיצבו לפני משה. אבות אבותיך לא נענו

הג'ר שמעון שוואב שליט"א סיפר כי בהיותו בחור צעיר ביקר אצל בעל ה'חפץ חיים' זצ"ל. בעמדו לפניו שאל אותו ה'חפץ חיים' האם הוא כהן או ישראל. השיב לו: "ישראל". א"ל ה'חפץ חיים': "אני כהן". חזר בעל ה'חפץ חיים' ושאלו: "היודע אתה מה הנפקא מינה בזה שאני כהן ואתה ישראל?" ומיד השיב בעצמו: "לכשיבוא משיח צדקנו במהרה בימינו יעלו כולם לירושלים וכל אחד יחפוץ להכנס לעזרה ולהקריב קרבנות ולעבוד את עבודות בית המקדש. כולנו נרוץ אל שערי בית

זעקה מלב

בזעקה מרה והפציר בו בתחנונים שיעצור ולא ימשיך לנסוע אך לשוא, הוא המשיך בנסיעה אולם כפי הנראה זעקתו של הרב צדקה, הוסיפו להדהד באוזניו, הפצרותיו נכנסו בלבו כארס של עכנאי עד ששאל אודותיו והתחיל לחפש אחריו: "באתי אל כבודו". אמר הנהג: "כי הרגשתי שהצעקה: 'שבת' 'שבת' הבוקעת מפיו היא צעקה טהורה. זו צעקה שונה מכל הצעקות שקלטה אזני עד כה, החלטתי אפוא לבוא ולשמוע מה פשר הכאב הזה שגרם לך לצעוק כ"כ בחזקה. ■

שביכולתו להזיקו והלה אף איים לעשות כדבר הזה לפגוע בו ולהכותו מכת מות, הוא לא נרתע מפני התקיפים. והביא את מחאתו זעקתו בצורה נמרצת מבלי לחשוב על עצמו. פעם בעצם יום שבת קודש התדפק אדם חילוני מראהו כגבר אלים על דלת ביתו וביקש להיכנס. נבהלו האנשים בתוך הבית כי חששו מפני מה שאדם כזה עלול לעשות. אך הגר"י צדקה יצא אליו רגוע ושלו וישאלהו בניחותא לחפצו. לבסוף התברר כי האיש הינו נהג מונית וחילל שבת בפרהסיא. הגר"י צדקה מחה כנגדו

מסופר על רבי יהודה צדקה זצ"ל ראש ישיבת 'פורת יוסף', כאשר יצא למחות בנהגי מכוניות שחיללו את השבת בנסיעה לכלל את מעשיו בתבונה ובשיקול הדעת. למרות הכאב המר שפרץ מלבו והיה קורא: "שבת... שבת... לעבר מחללי שבת, רק במדה והנהג לא הפריז במהירות הנסיעה ורק אם לפי הערכתו תגיע הקריאה לאזניו. לעומת זאת כשנתקל בפורץ גדר שפתח את חנותו בשבת, לא היסס להרים קולו כשופר ולזעוק מרה כנגדו, אפילו אם היה זה גבר אלים

האור שמסיר את החשך

וקיבל, פתח את אמתחתו וכשהרכבת נכנסה למנהרה והשתררה אפילה מיהר לפשוט את בגדי האכר. אך אבוי, כעבור רגע קט הגיחה הרכבת מן המנהרה בטרם הספיק האכר ללבוש את בגדי החג. ע"י משל זה יתבאר הענין; כל מעשה העגל וכל טעות העבודה זרה הכל יתכן רק כאשר בא השטן הוא יצר הרע וערבב את העולם והשליט חשך ואפילה במחות ובלבבות, אז אפשר ליצור עגל ואף לרקוד סביבו במחול. אבל כאשר הגיע משה רבנו מתפזרים הערפילים מאיר האור האמיתי והעגל מתגלה בקלונו וממילא יבושו כל עובדי פסל המתהללים באילנים. ואינם יכולים להגיב מרוב הבושה. ■

הנוסעים אודות העיר הגדולה ונפלאותיה; מה כדאי לראות בה והיכן כדאי שיתאכסן? היתה שם חבורת יצים שברוע לבם החליטו להציג ללעג ולקלס ולעגו לו: "כלום סבור אתה להלך ברחובות המטרופולין בבגדי אכר?" ענה ואמר: "ודאי שלא. הבאתי עמי את בגדי החג. ובאכסניה אני עומד להחליף את בגדי". אמרו לו: "בבגדים אלו לא יכניסוך לשום אכסניה. אתה נראה גרוע מקבצן". שאל: "ומה אעשה?" יעצו לו: "החלף בגדים כאן בקרון". נבוך הכפרי: "כאן? לעיני כולם?" אמרו בזדון לבם: "בעוד רגע קט עומדת להכנס הרכבת למנהרה חשוכה. תוכל להחליף את בגדיך באין רואה". סבר

"ניקה את העגל אשר עשו נישורף קאש נישחן עד אשר דק ניזר על פני המים" ('שמות' לב כ) לכאורה יש להבין; כיצד נתנו הערב רב למשה, לעשות את מה שעשה לקחת את העגל ולכתת אותו לאבק ולזורתו על פני המים ואילו הם יושבים בחבוק ידים כאילו ניטלה מהם יכולת התגובה. התנהגות זו אינה אומרת אלא; 'דרשני?' מבאר ה'חפץ חיים' ע"פ משל; לכפרי אחד שעמד להגשים חלום ישן, נטל את כספי הסכונותיו וצרר באמתחתו את בגדי החג, נסע לראשונה בחייו לעיר הגדולה, עלה לקרון הרכבת והחל לתחקר את

מי אני?

אני, אז אני לא אני ואתה לא אתה. (ברכת שמעון) ■

ואתה זה אתה. אך כאשר; אני רוצה להיות אתה ואתה רוצה להיות

כשאני רוצה להיות אני ואתה רוצה להיות אתה; אז אני זה אני

פרשת 'כי תשא'

"מי לה' אֵלִי"

התלהבות צריכה להיות מקוימת

"העשיר לא ירבה נהדל לא ימעט"

(שמות' ל טו)

נפרש בזה את הפסוק כמוסר השכל אלפנו בינה ולמדנו דרך חיים ומוסר; גם האדם שזכה להיות עשיר בתורה ובמצוות, לא יתגאה במעשיו ובתורתו; **"העשיר לא ירבה"**. לחלופין אף אם הוא דל ברכושו הרוחני, בנוגע לעסק התורה והמצוות אל ימעט את עצמו ואת סגולת נפשו. לא יהלך אחר מחשבות הבל שמקורן מתחבולותיו של היצר הערמומי לומר: "מה אני ומה חיי?" ריקם אנכי וממילא לא אוכל להשיג בכחתי הדלים את דרכי התורה והמצוה, הבה אתענג לפחות בתענוגי העוה"ז ולמה לי כל הטרחה לצבור עוד כמה זכויות דלות שממילא לא יהיו שוות בעוה"ב? לא! **"נהדל לא ימעט"**. על כל אדם להאמין כי לפי מצבו תכונתו אופיו ורמת הבנתו הרי הוא מסוגל להרקייע שחקים. ולהגביה את עצמו דרגה אחר דרגה ויקרא: "צדיק גמור". אוי לו אם יתשל מדברים שבקדושה מחמת מחשבות ההבל. פסוק זה מרחיק אותנו משתי הקצוות. מצד הגאווה המתרברבת ומצד השפלות הגרועה. אלא פעמים על האדם להקטין ולהמעט את ערך עצמו. ולפעמים להיפך. (**'בן איש חי'** דרושים)

הקשה הגר"מ רובמן זצ"ל בספרו 'זכרון מאיר' היכן הם מקריבים את ידיהם לקרבן? אדרבה הם הורגים ושופכים דמים! **אלא הביאור הוא**; שאכן יש כאן קרבן גדול ביותר; מצד אחד מחנכת התורה את האדם שלא לגעת לרעה בחברו ואפילו **'המגביה ידו על חברו נקרא רשע'** ('סנהדרין' נח) וכאן נדרשים להרוג איש את רעהו ואיש את קרובו. זהו בלי ספק קרבן גדול מאד. על קרבנם זה זכו להערכה גדולה מאד. **שכן כתב כאן רש"י**; **"מלאו ידכם אתם ההורגים אותם, בדבר זה תתחנכו להיות כהנים למקום"**. משפיות דמים שהיא בדרך כלל מתועבת לפני המקום, הגיעו בני לוי אל המשרה הרמה של הכהונה. **והיא גופא**; עצם החנוך לעבודה זאת משום שבהורגם את יקיריהם כאשר נצטוו מפי הגבורה גילו גבורה עלאית. מזה אנו למדים שחייב אדם לחנך את עצמו לקים את רצון ה' בכל אשר ידרש, גם אם הדבר כרוך בקשיים גדולים. **גם אם בדרך כלל הוא נדרש לקים**; **"נאֶהֱבֶתְךָ לְרַעַךְ קְמוּד"** ('ויקרא' יט יח) **וב'מסילת ישרים' מבאר**; **'כמוך, בלי שום הבדל'**. וכשם שאין אדם מרים יד על עצמו אפילו אם נכשל והרע לעצמו, כך אין מקום בשום אופן להרים יד על חברו. ובכל זאת, בעת הצורך כאשר זה נדרש לכבוד שמים כגון; במעשה העגל, היו מחויבים להקריב ידם לה' ולהרוג איש את אחיו איש את רעהו ואיש את קרובו. מי שאינו מסוגל לעשות דבר זה לשם שמים הרי זה פגם בגבורת הנפש שלו.

"ויצמד משה בישעו המןחנה ניאמר מי לה' אֵלִי ונאֶסְפוּ אֵלָיו פֶּלַח בְּנֵי לֵוִי" (שמות' לב כו)

וברש"י ז"ל; **'מכאן שכל השבט כשר'**. ולהלן; **"ויצשו בני לוי פֶּדְבֵר מִשֵּׁה"** (שמות' לב כח) **'ולא כל בני לוי'** ('אבן עזרא'). והמובן בזה; אף שלכתחילה לקול האזעקה; **"מי לה' אֵלִי"** התאספו כולם והתנוצצות לקרבת ה' תקפה את כולם. ברם כשצריך היה להוציא את ציווי של משה לפועל, לא עמדו בנסיון אלא המועט. **זאת אומרת**; אש ה' וקנאתו התלקחה בלב כל נאמני ה' משבט לוי ועם להב הקריאה תפשו בחרבותיהם וכוונם אף כלפי קרוביהם ביותר, אמנם עם התקרבות רגע הביצוע והשלמת המעשה חלשה דעתם של הרוב ולא נשארו אלא כמות מועטה שנשארו בתוקף הכרתם לקרב עוז נפשם למעשה. **וכמקרה הלויים היה גם ענין הזקנים**; כשנאספו ע"י משה ואהרן לילך אל פרעה מלך מצרים. **נאמר**: **"נאֶחַד בָּאוּ מִשֵּׁה נֶאֱהָרֹן"** (שמות' ה א) נשמטו כולם, קודם שהגיעו לפלטין לפי שיראו ללכת, עם התעוררות תשוקת הגאולה, נעשו צוותא למשה ואהרן והתחילו ללכת לקראת הארמון, אבל עוד מעט קט נתעיפו וכשלו צעדיהם ולא עמדו בנסיון (**'המדע והחיים'**)

"ויאמר משה מלאו ידכם היום לה'" (שמות' לב כט)

'קריבו ידיכון קרבנא יומא דין קדם ה' ארי גבר בבריה ובאחיה' ('אונקלוס')

"נתנו איש כפר נפשו" (שמות' ל יב)

'אמר ר' עקיבא: **"כשהייתי בא בימ ראיתי ספינה שטבעה ביב. ונצטערת על תלמיד חכם אחד שהיה בה ונטבע. וכשבאתי למדינת קפוטקיא ראיתי שהיה יושב לפני ושואל שאלות. נמתי לו**: **"בני, היאך עלית מן הים?"** אמר לי: **"רבי, בצלותך, טרדני הגל לחבירו וחבירו לחבירו עד שהגיעוני ליבשה"**. אמרתי לו: **"בני, מה מעשים יש בידך?"** אמר: **"כשנכנסתי לספינה פגע בי איש אחד מסכן. אמר לי**: **"זכי בני"**. ויהיבית ליה חד עיגול. אמר: **"כמה דיהבת לי נפשי במתנדך כן יתיבה לך נפשך"**. וקראתי עליו: **"שלח לְחֶמְךָ עַל פְּנֵי הַיָּם"** ('קה"ר' יא א)

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

"וַיִּקְחוּ אֵלָיו פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מִיּוֹם אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עַל" (במדבר' יט ב)

שלושה תנאים יש כדי לקיים מצוה כתיקונה. **התנאי הראשון**; המצוה צריכה להיות **"תְּמִימָה"** לעשותה בלב שלם ובתמימות ללא חקירות ופולפולים. **התנאי השני**; **"אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מִיּוֹם"**. המצוה צריכה להיות שלמה ולא לחצאים ורבעים ובלי חסרונות ומגרעות. **התנאי השלישי**; **"אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עַל"** שלא תהיה המצוה כמעמסה ועול **"מִצְוֹת אֲנָשִׁים מִלְּמָדָה"** אלא יעשנה בנפש חפצה ובשמחה מחודשת. **'שמלת בנימין'**

'אמר רבי אמי: "למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה?" לומר לך: "מה פרה אדומה מכפרת, אף מיתתן של צדיקים מכפרת"' (מועד קטן' כח)
אחת הבחינות המיוחדות ביותר בפרשת פרה אדומה הינה העובדה שהפרה מטהרת את הטמאים דוקא לאחר שהיא נשרפת ואפרה מטמא את הטהורים. בעודה בחיי חיותה אין כחה של הפרה יפה יותר מאשר כל פרה אחרת שברפת. אולם לאחר מותה,

כחה רב לה לטהר את הטמאים את טמאי המתים אשר אין להם כל דרך אחרת להטהר. זולת הזיה מאפרה של הפרה האדומה. ההקבלה בין הפרה האדומה למיתתם של צדיקים מרמזת על קיומה של בחינה זו אף בכפרת מיתת צדיקים. לפעמים יכול שיפעל צדיק במותו, בעצם מיתתו, יותר מכפי שהיה יכול לפעול בחייו. לפעמים יכול שדוקא מיתתו של הצדיק ואבדנו מבני דורו זה אשר יכפר עליהם ויטהרם. זו היא הבחינה המיוחדת אשר נמצאה בפרה אדומה ובמיתת הצדיקים. **'דרשות המגיד'** הרה"ג שבתאי יודלביץ זצ"ל **'פרה'**

חשבון נפש

'בן אדם! פקח עינך וראה כי כל הנאות וטובות עולם הזה הבל המה מעשה תעתועים. ואיך תכעס על זולתך - ולא תכעס עליך שאתה עצמך טורף נפשך באפיך ועובד ע"ז כבעסך. ואיך תקפיד על הבלי העולם הזה - וסופך למות.'

איך תתעצב על עולם שאינו שלך - ולא תתעצב על פרידת נפשך מגופך ברתת זזיע ואימה חשיכה נופלת עליו. **איך תחמוץ לצבור זהב ולבנות בתים ועלויות מרווחים בתמורת ופטורי ציצים - והוא לקברות יובל בארבע אמות וכל אוהבך מתעסקים לכסותך בעפר וכל אשר יגעת יהיו לאפס ותוהו. איך תמאס תורת חיים חיי עולם - לאסוף ממון חיי שעה. איך תתענג בדשן ועצמותיך יהליץ - ומחר על עפר תשכב, תחתיד יוצע רימה ותכסך תולעה. איך תבקש שררה ומעלה רמה - ותקות אנוש רימה. איך תספר לשון הרע על רעד הטוב ממך - וכמה קטגורים מספרים רעתך ומזכירים עונותיך. איך תשנא אויבך - ואין לך אויב גדול ממך, גורם רעה לעצמך מאבד הון עתק מתורה ומצוות ומרויח לפי שעה אלילי זהב וכסף. איך תחניף ותתביש מילוד אשה - ולא תתביש ממלך אביר איום ונורא שופט כל הארץ מלוא כל הארץ כבודו. ואיך תשכח יום המות ודין הקבר - ויום הדין הגדול והנורא מי יכילנו'. (החיד"א 'צפורן שמיר' ריז, בשם המהרח"ו זצ"ל) ■**

שבת

"וַיִּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם" (שמות' לא טז)

'המתפלל בערב שבת צריך לומר: "נַעֲלֶה". מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה' (שבת' קיט)
מלשון הגמרא משמע כי קימת מעלה מיוחדת לומר את פסוקי: "נַעֲלֶה" עוד בערב שבת לפני צאת הכוכבים. נראה בס"ד טעם הפלגת השבחה הזו; 'כאילו נעשה שותף להקב"ה' לפי מה שדייקן חז"ל. ממה שנאמר: "נַעֲלֶה אֲלֵיכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מֵאֲכַתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה" (בראשית'

ב ב). משמע שגמר המלאכה היה בעצם יום השביעי. ולעיל משמע כי היה הגמר ביום הששי; **"יום הששי נַעֲלֶה הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ"**. מישבים חז"ל; כי מלאכת העולם אכן נגמרה בששת הימים. אך דבר אחד היה חסר בעולם; 'מנוחה'. באה שבת באה מנוחה. זו היתה ה'בריאה' של היום השביעי. מעתה לאחר שנמסר לישראל כח להוסיף 'תוספת' מחול על קדושת השבת. נמצא כי בנוסף לאותם 24 שעות שהקב"ה ברא את המנוחה והקדושה לישראל רשאי יהודי להוסיף עוד שעות נוספות בערב שבת ולהחיל עליהם את הקדושה

והמנוחה של שבת. באופן שהאדם מכח עצמו עושה שבת חדשה כענין שעשה הקב"ה במעשה בראשית. ואכן משום כך; **'נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית'**. ובפרט כשהוא מתפלל בערב שבת ואומר: **"נַעֲלֶה"**. על ידי; **"וַיִּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת"**. היינו; השבת שקבע הקב"ה במעשה בראשית. יזכו בני ישראל; **"לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת"** החדשה ע"י קבלה מבעוד יום. ובכך הופכים שעת חול ומעלים אותו למדרגה גבוהה של שבת כמו זה שהנחיל לנו הקב"ה. **'בן יהודע'** (שבת' קיט) ■

פריקת עול

"אָנָּה חֲטָא הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְּדוֹלָה" (שמות' לב לא)

חיל הלבוש במדים ניתן לפנות אליו בתביעות שונות; חסר כפתור, הנעלים לא מצוחצחות וכדו' ועל כל דבר קטן יענש. לעומת זאת כאשר הוא מסיר את המדים ובורח מן הצבא אין להאשים אותו בחטאים קטנים אלו אלא בחטא גדול אחד. מאשימים אותו שהוא ברח מן הצבא והסיר מעליו את עול המלכות. מסביר רבי יעקב

ניימן בשם רבו רבי משה רוזנשטיין; אם האדם יודע ומרגיש שהוא עומד לפני ה' ומקבל על עצמו עול מלכות שמים במצב זה יש מקום למנות את חטאיו. לעומת זאת אם האדם מסיר מעל עצמו עול מלכות שמים ובורח מהקב"ה אין למנות את חטאיו הפרטיים אלא יש לו חטא גדול של פריקת עול מלכותו יתברך ובחטא זה יש להאשים אותו. ע"פ דברים אלו אפשר להבין את מה שרבונו נסים גאון אומר בוידוי; **'רבש"ע. אם עצמתי לפרט את חטאי**

יכלה הזמן והמה לא יכלו' (כפור). הוא עמד תמיד לפני הקב"ה ולכן היו לו חטאים רבים. לעומת זאת אנו הנמצאים בדרגה פחותה בהרבה מרבנו נסים גאון; לא מרגישים בחטאים. הסיבה היא; מפני שאין אנחנו עומדים לפניו יתברך והחטא שלנו הוא כללי; 'חטא עזיבת ה''. עיקר תשובתנו צריכה להיות בנקודה זו, לשוב ולעמוד לפניו יתברך להתקרב אל ה'. לאחר שנתקרב נכיר גם את החטאים ונשוב גם עליהם בתשובה. ■

מלחמת עולם

מה"א? אמר להם; "מפני שנהנו ישראל מסעודתו של אחשורוש ובעבור זאת נגזרה עליהם גזירה לכלותם מן העולם ולאבד את זכרם". אמרו לו אברהם יצחק ויעקב; "אם הם עברו על דת הקב"ה ונחתמה גזירתם מה אנו יכולים לעשות?" חזר אליהו ואמר לו למשה; "אי רועה נאמן כמה פעמים עמדת על הפרץ לישראל ובטלת גזירתם לבלתי השחית שנאמר: "לולי מלשה כחירו עמד בפּרץ לפניו להשיב חמתו מהקשחית" (תהלים' קו). מה תענה על הצרה הזאת? אמר לו משה; "כלום יש אדם כשר באותו הדור?" אמר לו; "יש ושמו מרדכי". אמר לו; "לך והודיעו כפי שיעמוד הוא משם בתפלה ואני מכאן ונבקש רחמים עליהם לפני הקב"ה". אמר לו; "רועה נאמן כבר נכתבה אגרת כליה על ישראל!" אמר לו משה; "אם בטיט היא חתומה תפלתנו נשמעת. ואם בדם נחתמה מה שהיה הוא!" אמר לו; "בטיט היא חתומה". אמר לו משה רבנו; "לך והודיע למרדכי". מיד הלך והודיע למרדכי הה"ד; "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ניקרע מרדכי את בגדיו" (אסתר' ד א) (אסתר רבה' ז יג) ■

"תורה מה תהא עליה?" אמר לפניו; "רבש"ע תסתפק בעליונים" ... באותה שעה אמר הקב"ה; "למה לי אומה שבשבילה הרביתי אותתי ומופתי לכל הקמים עליהם לרעה" "אשפיתיה מאנוש זכרם" (שם' לב). מיד אמר הקב"ה לשטן; "הבא לי מגילה ואכתוב עליה כליה". באותה שעה הלך השטן והביא לו מגילה וכתב עליה. מיד יצתה התורה בבגדי אלמנות ונתנה קולה בבכי לפני הקב"ה וגם מלאכי השרת צעקו לקול בכייתה ואמרו לפניו; "רבש"ע אם ישראל בטלים מן העולם אנו למה אנו צריכין בעולם". שנא': "הו ארְאָלֶם צָעֲקוּ קִצָּה מְלֹאֲכֵי שְׁלוֹם מֵרַבְּיּוֹן" (ישעיה' לג). כיון ששמעו חמה ולבנה כך אספו נגהם. שנאמר: "אֲלֹפִישׁ שָׁמַיִם קָדְרוֹת וְשָׁק אֲשִׁיִּים פְּסוּתֵם" (שם' נ). באותה שעה רץ אליהו זכור לטוב בבהלה אצל אבות העולם ואצל משה בן עמרם ואמר להם; "עז מתי אבות העולם רדומים בשינה ואי אתם משגיחים על הצרה שבניכם שרויין בה? כי מלאכי השרת וחמה ולבנה וכוכבים ומזלות ושמים וארץ וכל צבא המרום בוכים במרד ואתם עומדים מנגד ואינכם משגיחים?" אמרו לו; "מפני

אמר רבי יצחק נפחא; "המן הרשע בעלילה גדולה בא על ישראל, הה"ד; "ובמלואת הימים האלה עשה המלך לכל העם הנמצאים בשושן הבירה" (אסתר' א ה) ואין העם האמור כאן אלא ישראל, הה"ד; "אֲשֶׁרִיךְ יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ עִם נוֹשַׁע בְּהָ" (דברים' לג) אמר המן לאחשורוש: "אלוקיהם של אלו שונא זמה. העמד להם זונות ועשה להם משתה וגזור עליהם שיבואו כולם ויאכלו וישתו ויעשו כרצונם". שנאמר: "לעשות פקצון איש ואיש" (אסתר' א ח). כיון שראה מרדכי כך עמד והכריז עליהם ואמר להם; "לא תלכו לאכול בסעודתו של אחשורוש, שלא הזמין אתכם כי אם ללמד עליכם קטיגוריא, כדי שיהא פתחון פה עם מדת הדין לקטרג עליכם לפני הקב"ה" ולא שמעו לדברי מרדכי והלכו כולם לבית המשתה. א"ר ישמעאל; "שמונה עשר אלף וחמש מאות הלכו לבית המשתה ואכלו ושתו ונשתכרו ונתקלקלו". מיד עמד שטן והלשין עליהם לפני הקב"ה ואמר לפניו; "רבנו של עולם עד מתי תדבק באומה זו שהם מפרישין לבבם ואמונתם ממך? אם רצונך אבד אומה זו מן העולם כי אינם באים בתשובה לפניך". אמר הקב"ה;

עבולה	אולמי כתר מלכות קהילת ציון 17 יום ראשון יז' אדר 11/03/12
כניסה 10 שקל	פתיחת שערים ב-20:00 תחילת החוכנית ב-20:30
רעונה	בית כנסת היכל אוריאל שברץ 10 יום שני יח' אדר 12/03/12
כניסה 10 שקל	פתיחת שערים ב-20:00 תחילת החוכנית ב-20:30
טבריה-טיול	מלון המצודה שד' הרצל 19 יום שלישי יט' אדר 13/03/12
כניסה חינם	תחילת החוכנית ב-15:30
קרית אתא	מתנ"ס העירוני הפלמ"ח 11 יום רביעי כ' אדר 14/03/12
כניסה 10 שקל	פתיחת שערים ב-20:00 תחילת החוכנית ב-20:30
© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" ההרצאות מאובטחות	
שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.TV	

'קופת העם' מהפכה עולמית

"ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת וענו כל העם אמון"
'קופת העם' הינה חזון של הרב אמנון יצחק שליט"א שקבל את ברכת הגאון הרב אהרן לייב שטיינמן שליט"א בהארת פנים גדולה כדי לחלץ את האברכים הנדכאים מתחת עול הפרנסה והצמצומים והגזירות של הממשלה כנגד לומדי התורה ולתת להם תמיכה מקופה זו ואשר ילמדו את בעלי התשובה תורה בכל רחבי הארץ ובישיבה שתוקם בסייעתא דשמיא כרצון הגאון גדול הדור מרן הרב שטיינמן שליט"א.
'קופת העם' תאיר את פניהם של משפחות האברכים בסיוע נצרך וחשוב זה ותאיר באור החכמה את עולמם של בעלי התשובה המשוועים לאורה של התורה.

'קופת העם' הינה קופת הזכויות הגדולה ביותר בעם ישראל בעת הזו וחובה על כלנו לא לעמוד מנגד ולסייע בכל מה שאפשר באופן קבוע ושוטף ואף בתרומות חד פעמיות.

'קופת העם' תעניק לתורמיה את הדרגה של 'תמכין דאורייתא' בתרומתם ותגן בעדם מכל רע ושיזכו שמדה כנגד מדה יזכו שבניהם לא יסורו מדרך התורה וילכו בה תדיר בבריאות שלמה ואיתנה.

זכרו: כל סכום של תרומה ל'קופת העם' הופך אתכם לשותפים במפעל העולמי הגדול של חיבור עולם התורה ועולם התשובה, בברכות הרה"ג הרב שטיינמן שליט"א והרב אמנון יצחק שליט"א שיחולו עליכם תמיד אמון.

כל התורמים מעל סכום של \$1000 יזכו לברכת הרב אמנון יצחק שליט"א אישית בטלפון. ורשימת התורמים הקבועים תועבר למרן הרב שטיינמן שליט"א לברכה אישית.

ניתן לתרום בטלפון; 03-6777779 / 050-6500666

או באתר; www.shofar.tv / www.shofar.net

אברכים המעוניינים ללמוד בעלי תשובה ישלחו את פרטיהם המלאים בפקס 03-6740578 או לת.ד. 2711 בני ברק:

שם: _____ משפחה: _____ כתובת מלאה: _____
 טל': _____ פלפ': _____ אימייל: _____ מס' נפשות: _____
 מס' שנים בכולל: _____ שעות נוחות ללמד: _____ וכמה ימים בשבוע? _____ המלצה: _____

חדש!!! DVD ב-5 ש"ח

יצאו דיסקים חדשים של הרב אמנון יצחק שליט"א

ניתן

להשיג

ב-03-6777779

טיול לקברי הצדיקים

עם הרב **אמנון יצחק** שליט"א

ביום שלישי י"ט אדר 13/03/12

מירון - קבר רשב"י

טבריה - רמב"ם, ר' מאיר בעל הנס

14:00 ארוחת צהרים - במלון 'המצודה' בטבריה

15:15 תפילת מנחה

15:30 הרצאת הרב **אמנון יצחק** שליט"א

יציאה מנקודות האיסוף בשעה 7:30 בדיוק!

זכאי
"כח כפלים" חינם!
"חי כפלים" 50% הנחה

בני ברק - רח' מתתיהו 10

ירושלים - 'בניני האומה'

הישיבה בהפרדה מלאה!

ההרשמה ב'שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק

בין השעות 09:00-15:30

03-677779